

INSTITUT ZA UPOREDNO PRAVO

Br.

183

12.03.2021.god.

BEOGRAD

Проф. др **ВЛАДИМИР ЧОЛОВИЋ**, научни саветник
кандидат за директора Института за упоредно право Београд

УПРАВНОМ ОДБОРУ И НАУЧНОМ ВЕЋУ ИНСТИТУТА ЗА УПОРЕДНО ПРАВО У БЕОГРАДУ

ПРОГРАМ РАЗВОЈА ИНСТИТУТА ЗА УПОРЕДНО ПРАВО У ПЕРИОДУ 2021.-2025.

Програм развоја Института за упоредно право у Београду у четворогодишњем периоду од 2021. до 2025. године је немогуће прецизно дефинисати, али верујем да неће бити много одступања, уколико не дође до неких непредвиђених околности, на које сам Институт, као и његови сарадници, не могу да утичу. Обзиром да сам у ранијем четворогодишњем периоду био директор Института, осврнућу се, као и у ранијим плановима развоја и програмима рада, на сваку делатност и активност Института. Имајући у виду наведену чињеницу, верујем да ми је као директору на крају мандата једноставније да направим овај програм развоја.

1. Научно-издавачка делатност и организација домаћих и међународних конференција

Научно-издавачка делатност Института за упоредно право је једна од најважнијих делатности ове институције. Она је, иначе, била веома разноврсна у Институту, а што се односи не само на излажење часописа „Страни правни живот“, већ и на објављивање монографија и зборника као део саветовања у организацији Института.

А) Часопис „Страни правни живот“ излази шест и по деценија године. Та чињеница је не само један обичан податак, већ и обавеза за сваког уредника и чланове редакције овог часописа. Часопис је сврстан у категорију М51, тј., у категорији часописа водећег националног значаја. Страни правни живот један од значајнијих часописа у области права не само у Србији, већ и у региону, имајући у виду да ситуација са часописима из правне области није најсјајнија. У наредном периоду ће се настојати да часопис „Страни правни живот“ буде не само бољег квалитета, већ и да буде сврстан у категорију М24, што је први циљ. Други циљ је теже испунити, а он се односи на „улазак“ часописа на Web of Science листу. Иначе, часопис је, већ, постао део база података Erih Plus и HeinOnline.

Б) Обзиром да је Институт, до сада, објавио низ Зборника радова у оквиру едиције која се односи на проучавање права појединих држава, међународних организација и сл., планира се наставак обogaћивања те едиције, тако што би се следећи зборници посветили праву балтичких земаља, затим, праву Италије, као и других држава. Посебан зборник радова ће се посветити привредно-правној сарадњи Кине и Србије, а што се планира 2022. године.

В) План је да се од 2021. године почне са издавањем часописа „Regional Law Review“. Већ је 2020. одржана конференција посвећена наведеној теми, а план је да се и 2021. године то учини. У њему ће се објављивати чланци како запослених истраживача

на Институту за упоредно право, тако и екстерних аутора, и то на енглеском језику. Наравно, чланци би обухватили област права Србије и земаља у региону, као и шире. Иначе, часопис би требало да, у почетку, излази у електронском издању, два двоброја годишње. Касније ће тај часопис излазити и у штампаном издању.

Г) Што се тиче монографија истраживача, очекује се да оне буду објављиване у што већем броју у наредне четири године. То је битно, како због развоја Института, тако и због напредовања истраживача у виша научна звања. Верујемо да ће већи део средстава, као и до сада, бити обезбеђен од стране ресорног Министарства, за наведено објављивање, али ће Институт покушати да нађе средства и на другим странама.

Д) У оквиру овог одељка говорићемо и о саветовањима које ће Институт организовати у наведеном периоду. Сигурно је да ће организовати већ традиционални међународни скупови „Осигурање и накнада штете“, које организује са Удружењем за одштетно право, као и са Правосудном академијом. Затим ће организовати саветовања посвећена финансијском криминалитету заједно са Институтом са криминолошка и социолошка истраживања. Исто тако, у плану са конференције које ће се организовати са другим Институтима, као и са правним факултетима у земљи и иностранству. Наравно, неке конференције ће Институт и самостално организовати. Теме тих саветовања ће зависити од друштвених потреба, као и евентуалних предлога истраживача, односно, потреба Министарства.

2. Пројекти, учешће у тржишним пројектима и сарадња са приватним сектором

Институт за упоредно право је, до сада, „живео“ од пројекта Министарства просвете, науке и технолошког развоја Србије. Наравно, новим законодавством је предвиђено институционални финансирање које ће управо, у потпуности, „заживети“ у наведеном периоду за који је и предвиђен овај програм развоја. Но, планира се учешће на пројектима, како оним који буду расписани од стране Фонда за науку, намењеним младим истраживачима, тако и оним који буду расписани од стране међународних и домаћих институција. То ћемо чинити, пре свега, самостално, али се може десити, у зависности од околности да на неким конкурсима запојекте учествујемо заједно са другим институцијама, како страним, тако и домаћим. Веома је битно да Институт прибавља средства и преко других извора, односно, преко привредних и других субјеката који би користили услуге Института, И раније је Институт сарађивао са привредним субјектима и адвокатским канцеларијама. Та сарадња се огледала у давању мишљења везано за тумачење неке законске одредбе, давања садржине страног права, итд. Институт, иначе, редовно одговара на захтеве Министарства правде везано за давање садржине страног права. Институт ће учествовати, у зависности од могућности, и на конкурсима за пројекте које објаве државни органи на свим нивоима.

3. Учесће истраживача Института на конференцијама чији организатор није Институт за упоредно право

Уобичајено је да научници Института редовно учествују на конференцијама чији су организатори друге институције. На већим саветовањима у Србији и Републици Српској наши научници су увек представљени са 6 до 8, па и више радова, што је неупоредиво више у односу на друге институције, ако узмемо у обзир број запослених. Тако се и у следећим годинама очекује учешће наших истраживача на саветовањима

Удружења правника у привреди, Удружења правника Републике Српске, Копаоничке школе природног права, као и на конференцијама организованим од стране правних факултета у земљи и иностранству, итд.

4. Развој младих научно-истраживачких кадрова и напредовање у научним звањима

Кад говоримо о развоју младих научно-истраживачких кадрова, говоримо, пре свега, о одбранама докторских теза и о напредовању кад је у питању стицање виших научних звања. У ранијем периоду је остварен циљ, кад је у питању избор истраживача у звање виши научни сарадник, тако да сада Институт може да спроводи изборе у звање виши научни сарадник. Сада се поставља други циљ, а он се односи на остварење могућности да Институт спроводи поступке за избор у звање научни саветник, а што би могло да се очекује 2025., односно 2026. године. Услови за то има.

Исто тако, млади истраживачи који су сада у звањима истраживач сарадник и истраживач приправник ће сигурно у овом периоду одбранили докторске тезе и за њих ће бити покренут поступак за избор у звање научни сарадник.

5. Запошљавање нових истраживача

Што се тиче запошљавања младих истраживача, то зависи од могућности истог, односно, од потреба Института. За сада Институт функционише добро, кад је у питању структура области којима се баве истраживачи. Но, чињеница је да Институт има проблема кад су у питању истраживачи који се баве облашћу грађанског права, односно, може се рећи да их и нема пуно који би прихватили рад у Институту. Да закључимо, могућност запошљавања истраживача, пре свега, зависи од одлуке Министарства, обзиром на финансирање. Институт је конкретизовао неке предлоге, када је у питању запошљавање младих истраживача и са наведеним упознао Министарство, али све зависи од могућности финансирања нових кадрова у Институту.

6. Попуњавање библиотечног фонда

Библиотека Института за упоредно право је доста богата, али, морамо рећи, са издањима од пре неколико година и неколико деценија. То смо више пута и поновили. То јесте велика вредност Института, али би требало обнављати библиотечки фонд са новим издањима, што није, скоро, учињено у већем обиму. Попуњавање библиотечног фонда зависи од средстава које се добију од Министарства. Институт ће настојати да део средстава употреби за куповину потребних монографија. Исто тако, Институт размењује књиге и часописе са другим институцијама, тако да ће и на тај начин доћи до обогаћења библиотеке. Али, практично, Институт не може да издвоји велика средства за набавку књига имајући у виду друге издатке, као ни за коришћење неке богате и важније базе података.

7. Унапређење рада администрације

Што се тиче администрације, Институт за упоредно право је у односу на друге институте у одличној позицији. У Институту су у радном односу 4 радника, а 1 ради по уговору. Институт је увек тежио за ефикасношћу и то се показује кроз рад администрације. Број административних радника у Институту је довољан за обављање свих административних послова.

8. Остале активности Института

Издвојићемо и друге активности Института које би требало да се реализују у наредном петогодишњем периоду. Пре свега, серија предавања на актуелне теме која ће се одржавати у конференцијској сали Института, а које ће организовати посебно именован руководилац (о томе одлуку доноси Научно веће Института). Ова предавања би требало да се организују једном месечно на различите теме, али то зависи од ситуације са пандемијом. Наравно, предавања могу да буду организована и онлајн. Друго, сарадња у оквиру Института са колегиницама и колегама у истраживачким звањима мора да буде стална. То се односи на план који они треба да испуне у договору са директором, али и другим старијим колегама. Мисли се на часописе у којима треба да објављују, где треба водити рачуна о категоризацији часописа и њиховом угледу. Затим, сваки истраживач треба да планира каква ће му бити структура чланака и монографија за одређену годину или одређене године, како не би било проблема при избору у више научно звање. Сваки истраживач треба да достави план, који ће бити анализиран од стране директора и других колега са вишим научним звањима.

Институт ће, као и до сада, у зависности од средстава, финансирати одлазак истраживача на саветовања, као и на студијска путовања. О томе ће се, у неким случајевима, изјашњавати Научно веће.

Исто тако, сарадња са другим институцијама мора да буде стална. Институт је потписао низ уговора са факултетима, како у Србији, тако и у иностранству, као и са осталим институцијама. Институт је још 2016.године потписао значајан споразум са научним институтима у региону (Сарајево) и ту се тек очекује интензивна сарадња са тим институтима у овој и наредним годинама.

Веома значајна сарадња је и са Правним факултетом Универзитета у Београду, Удружењем правника у привреди Србије, Удружењем правника Србије, итд. Развија се интензивна сарадња са Правним факултетом Универзитета у Осиеку, а очекује се да Институт успостави контакте и са другим институцијама у земљи и иностранству, као што је, нпр., сарадња са Правним факултетом Универзитета у Фиренци, са којим, већ, постоје контакти, затим са Правним факултетима у Печују, Ријеци, Бања Луци, Сарајеву, итд. Институт је и члан Института за унификацију приватног права са седиштем у Риму, односно, UNIDROIT, са којим има интензивну сарадњу. Институт интензивно сарађује са Институтом за упоредно право у Лозани, Европским институтом у Цириху, итд.

Институт више нема проблеме, које је до сада имао, а који су се односили на недостатак даљинског грејања и влагом у библиотеци. Ти проблеми су решени 2020.године захваљујући средствима Министарства и уштедом сопствених средстава од стране Института. Но, остало је још да се окрече неке канцеларије, поправе прозори (или евентуално замене неки од њих који су у лошем стању). Верујемо да ће Институт уштедети довољно средстава за обнову компјутера и осталих средстава рада (што је стална потреба), као и за обнову намештаја у неким канцеларијама.

Верујемо да ће се наставити и медијска промоција Института за упоредно право, без обзира о којем медију се ради. У том делу ће се уложити већи напори да шира јавност буде упозната са активностима Института, које су веома значајне за нашу државу.

*

* *

Предвидети све активности у наведеном периоду од 2021. до 2025.године је немогуће. Ипак, навео сам оно што је најбитније. Оно што је важно јесте да је Институт

за упоредно право буде стабилан и у наредном периоду и да запослени у Институту редовно спроводе активности које и представљају његову делатност.

Београд, 12.03.2021.

проф. др Владимир Чоловић, научни саветник